

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 3. De Novitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

habitum ferre cum proposito perseuerandi, & proficendi, si eam sibi consentaneam expertus fuerit. Quod si absque rationabili causa retro vertitur, dimisso habitu, reum se mortalis culpæ facit. *Navar. l. 3. Consil. 23. num. 3. de Voto.*

Denique quam graviter offendant DEUM, & noceant, parentes, cognati, aliique impediētes & avertentes eos, qui de vita Religiosa propositum susceperunt, multis rationibus & exemplis accuratè docet Hieron. *Platus de bo. Status religiosi l. 3. c. 35.* Si separans pretiosum à vili, nempe animam à sæculo, erit tanquam os DEI, ille, cuius os, & manus exerabit animam adhærentem DEO ad sæculum, quid erit? *Anselm. ep. ad Goffridum.*

§. III.

De Novitiis.

I. **Q**ui ad annum probationis admittitur, Novitius propriè censetur, & vocatur Regularis novitius. *Tuschus Conclus. 121.* Annum probationis, quem plerique Ordines servant, ætatis quinto decimo inchoare convenit, ut expleto sexto decimo professionem edat, de qua sic statuit *Concil. Trident. Sess. 25. c. 15.* In quacunque Religione tam virorum, quàm mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum (: intellige tam physicè quàm moraliter :) nec qui minori tempore, quàm per annum (: non interpolatum,) post captum habitum in ordine steterit, ad professionem admittatur: professio au-

tem facta sit nulla, nullamq; inducat obligationem alicuius regulæ vel religionis, vel ordinis observationem, aut alio quoscunque effectus. *Ita Concilium.* At Congregatio declaravit. *Primo* eum qui emisit professionem intra annum probationis non esse obligatum neque ad Religionem in genere, neque in specie, & diem computandum à die post decimum sextum annum expletum eius, qui monasterium ingressus est. *Secundo.* Non comprehendit prædicto decreto quoad tempus probationis, & professionis Ordinem militum Regularium Ierosolymitanum, quia in odiosis non comprehenduntur nomine Regularium. *V. Azor. Tom. 1. l. 13. c. 4. p. 4. Suar. 3. De Relig. l. 5. c. 13. & seq. Roderic. Tom. 3. Q. 15. art. 3.*

II. Nihil prohibet absoluto probationis anno differri professionem, modò id rationabilis causa exigat, puta si Novitius morbo laboret, si quid adhuc corrigendum, vel disponendum. Si verò post annū probationis deficiat & pœnitentia ductus redeat, recipi posse ad professionem absque nova probatione censet *Layman citans Rodericum tom 3. q. 15.* Quod rigorem, & rem ipsam spectando admiserim: quod verò praxin attinet, neminem fore ad eò benignum, & cupidum existimo; qui ad professionem recipiat hominē inconstantem, qui pro arbitrio eat, & redeat, manum ad aratrum mittat, cōtinuò respiciat, deserat & brevi intervallo resumat. Minimum pœnitentia aliqua castiganda levitas erit, & scandalum parvulorum avertendum. *Sanchez l. 5. c. 4.*

III. Quo modo annus probationis continuus esse debeat, multis expendit

Rodericus to. 3. Q. 15. art. 4. Et definit 1. annum probationis non computandum de momento ad momentum, sed posse Novitium ipso die, qui anni sui ultimus est, professionem edere: licet inde propter bonorum dispositionem alii damnum sentiant. Hanc doctrinam probat argumento Ulpiani de Usucap. In usucapionibus enim non computamus à momento ad momentum, sed totum ad postremum diem computamus, ideoque qui hora 6. Calend. Ian. possidere cœpit, horâ sextâ diei pridie Cal. Ian. implet usucapionem. Contrarium verò Suarez tradit To 3. de Relig. l. 5. c. 15. aded, ut si Novitius habitum induerit primo die Ianuarii post meridiem, non possit eodem die recurrente profiteri ante meridiem. Idem tenet Sanchez l. 1. de Marr. D. 24. & Less. l. 2. c. 41. D. 7. num. 59. dicens, expedandum esse punctum suscepti habitus. Similiter in ætate expectandum, ut recurrat punctum Nativitatis. Et hoc ad mentem Conc. Trid. haud dubiè accommodatus est. 2. definit Rodericus in anno bissextili duos dies pro uno computandos. Cum enim materia hæc politica & civilis sit, de ea politice & civiliter loqui debemus. Vnde sequitur, quòd annus probationis non debet esse solaris & naturalis, hoc est, dierum 365. & 6 horarum, sed debet esse annus à rep. pro tali declaratus. 3. ex indulto Pii V. Moniales novitias, quæ legitimam ætatem ad profitendum habent, in articulo mortis constitutas edere professionem posse, etiam nondum finito probationis anno, sed professionem illam, quæ pro conscientie solatio indulgetur, non præiudicare ulli qui ius habet ab intestato

succedendi. Roder. 3. q. 15. ar. 6. Caramuel in Reg. S. Bened. num. 464. Barb. in c. ad Apostol. de Regularibus. 4. Novitium, quamvis contrarium disputando defendi queat, renunciare non posse iuri suo, & ante annum probationis expletum profiteri: aliàs idem de ætate 16 annorum dicere liceret. 5. Non requiri, ut annus probationis continuus sit, sed sufficere, si integer sit, citatque pro confirmatione Iulii II. indultum, quo Fratibus Minoribus concedit, ut si quis ex Novitiatu recesserit & redierit, tempus primæ receptionis cum posteriore iunctum computetur: neque huic favori derogatum videri à Concil. Trident. Verùm modo Cardinalium Congregatio aliter decidit, ut videre est lo. citato, videlicet annum requiri non interpolatum, & quidem intra claustrum, (intellige non materialiter, sed formaliter:) manendo sub obedientia Prælati. Lessius tamen l. cit. putat paucorum dierum interpolationem nõ obesse continuitati: Diana Par. 3. tr. 2. Res. 57. Suar. tom. 3. De Relig. l. 5. c. 15. Sanchez in Decal. tom. 2. l. 5. cap. 4. Silve Religio V. num. 4. Zerola Par. 2. V. Professio nu. 3. Escobar Tract. 7. Exam 6. c. 7. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 463.

IV. Esse de substantia, ut Novitius annum probationis agat in habitu Ordinis, affirmat Panormitanus in c. sup. eo de Regular. ut à Roderico allegatur Tom. 3. Q. 15. a 9. Pro contraria opinione citatur & reprehenditur à Silvestro loc. cit. num. 5. qui deferendum dicit à Novitio habitum Ordinis, quem cupit profiteri ex consuetudine, quæ sit legum interpret. Nam in ipso habitu magna est austeritas, quam experiri Novitios convenit

convenit: ex causa tamen aliter fieri posse. Hoc tempore de substantia anni probationis esse habitus religiosi gestationem toto tempore. *ex Conc. Trid. Sess. 25. c. 15. probat. Barb. de potest. Epis. par. 3. allegat. 101. & in c. legem D. 53. Item c. multos D. 54. Suar. 111. de Rel. l. 5. c. 14. Azor. l. 1. c. 2. q. 9. Reg. l. 18. n. 384. Miranda Tom. 1. q. 22. art. 6.*

V. Non tenetur Novitius omnes austeritates Ordinis in specie, & individuo experiri. Nam exempli causa, quod de suo Rodericus adducit, fratribus Minoribus prohibitum est, sub peccato equitare, quod præceptum Novitius experiri non potest, quia occasio & necessitas deest. Deinde fac, Novitium aliquem per aliquot menses ægrotare, quo tempore jejunium, & alia pœnæ sustinentur, nemo illum propterea à professione excludet. Sufficit ergo generaliter experiri de gendo sub obedientia Prælati. *Azor. l. 1. c. 2. q. 10. Suar. l. cit.*

VI. Novitii non obligantur sub culpa ad præcepta Regulæ, neque ad recitationem horarum Canonicarum, nisi aliunde obligatio sit: quia nondum voverunt obedientiam & observantiam Regulæ. Ita communiter DD. Monet tamen Silvester inducendos esse, ut servant ad probandum, & consuecendum. *Dixi sub culpa sive peccato, cujus nimirum reus fieret, si professus esset: nunc autem quamdiu professus, non est, non censetur Regulæ transgressor: peccare nihilominus potest contra obedientiam, & veracitatem, quia eo ipso, quod se ad probationem subjicit Prælato, ei se parituum pollicetur, in omnibus, quæ ad regularem Novitii institutionem pertinent. Et quia*

exerceri nequit absque regulæ observatione, amplecti illam, & observare debet, ad minimum ne reus pœnæ fiat. *Addit Suarius Tom. IV. de Relig. l. 2. c. 8. & l. 10. c. 5. obligari posse ad ea, quæ per se cadunt sub jurisdictionem Episcopi sine speciali respectu ad professionem Religiosam v. g. ad dicendam veritatem in casu occurrente, ubi legitimè interrogatur: vel ad restituendum ablatum, vel vitandam talem occasionem peccati, cogendo etiam per censuram, & similia, quæ ad jurisdictionem Episcoporum pertinent, & non possunt exerceri ab Episcopo propter exemptionem, sub quâ Novitii quæque censentur vivere. Quid verò, inquis, factu opus, si Novitius grave aliquod delictum v. g. homicidii perpetraret? *Navar. Consilio 58. de regularibus ex opinione probabili asserit, Superiorem Ordinis cognoscere & judicare posse delicta civilia, & criminalia Novitiorum, cujusmodi est homicidium perinde, ac si esset professus, quod etiam Azor. l. 1. c. 2. q. 11. & Laym. l. 4. tr. 5. c. 4. approbat. Quamvis enim Novitius propriè loquendo non sit religiosus, in favorabilibus tamen sub eo nomine continetur, adeoque privilegio Canonis fruitur, quid ni etiam fori? Horas Canonicas quod attinet, malè censet Paludanus teneri, eò quod privilegii gaudeat. Aliàs similiter ad omnia onera, non minùs, quàm professi obligarentur, quod nemo dixerit. Cur autem non teneantur horas Canonicas legere, Ratio est, quia nullum de eo præceptum extat, nec consuetudo exigit. Fieri tamen potest, ut in aliquo Ordine contraria consuetudo vigeat, cui parendum. *Oliverius Bonartius de horis Canon.***

pag. 333 *Suavius III. de Relig. l. 5. c. 6. Laym. l. 4. tr. 1. c. 4. Perez. in Reg. S. Bened. c. 19. n. 13.*

VII. Casus reservati communiter apud Religiosos non pertinent ad Novitios, ut communi sensu DD. tradunt. Cum enim nondum professi sint, adeoque nec religiosi propriè, in odiosis non participant. Prælati nihilominus casus aliquos reservare possunt, & inferioribus Confessariis adimere potestatem absolvendi etiam Novitios. Nam quicumque ordinariam Ecclesiasticam jurisdictionem habent, potestatem suam inferioribus communicare possunt cum restrictione ita tamen, ut quoad reservationem Casuum servetur. *Clem. VIII. Constitutio de quâ Suavius IV. de Relig. l. 2. c. 18.* Verùm dubitant aliqui an nihilominus Novitio adire liceat alium Sacerdotem sæcularè, qui aliàs potestatem habet Laicos à Casibus reservatis absolvendi. *Rodrig. tom. 1. q. 21. art. 11.* existimat posse, quia Novitii non sunt subiecti statutis Regulæ. Contrarium censet Corduba, cui adhæret *Layman. l. 4. tr. 5. c. 4. n. 4. & respondet argumento Roderici.* Quamvis Novitii statutis Regulæ non sint subiecti, subesse tamen jurisdictioni Prælatorum exemptorum, non minus, quàm Clerici sæculares Episcopo suo. Verùm esto, non liceat Novitio adire Confessarium extraneum absolutionis causa, si fecerit tamen, nunquid validè absolvetur? Dubito, quamvis citatus Rodericus Monachos Ordinis sui condemnare non audeat, si contra Apostolicas prohibitiones Bulla cruciata utantur ad absolutionem à casibus reservatis. *Regin. l. 1. n. 245. Et l. 8. n. 37.*

VIII. Novitius, qui beneficium Ecclesiasticum habuit, non amittit illud per

susceptionem habitus religiosi, sed usque ad professionem retinet: interea tamen satisfacere per Vicarium debet. *c. Beneficium regular. in 6.* ubi tamen additur limitatio, nisi constet, quod vitam voluerit simpliciter mutare, vel professionem expressè fecerit, seu scienter habitum professorum receperit: quæ omnia hoc tempore locum non habent quia secundum *Con. Trid. Sess. 25. c. 16.* durante anno probationis nihil immutandum est in similibus: imò ne quidem valida erit renunciatio beneficii à Novitio facta, nisi fiat cum solennitate à *Con. Tr. Sess. cit. c. 16.* præscripta. Fructus quod attinet, illos percipere potest, qui ratione tituli debentur: Vicarius iis potietur, qui propter residentiam dantur. Si verò novum beneficium offeratur, quamvis minimè conveniat, absolute loquendo, recipere poterit, quia tam est hujus boni, quàm aliorum capax. *c. Beneficium de regularib. in 6. Azor. l. 1. c. 3. Roder. l. 9. art. 1. Suar. 10. III. de relig. l. 5. c. 16. n. 12.* Adde consulendum non esse, ut Novitius beneficio abdicet se, ne quod cani cuidam accessisse dicitur, propter umbram in aqua visam, quam non habet, dimittat, quod actu habet.

IX. Ad nullam Prælaturam monasticam seu Ordinis religiosi cujuscunque Novitius promoveri, eligi, aut postulari potest. *c. nullus 28. de elect. in 6.* Aliter factum irritum, & inane est. Imò nec ordines aut primam tonsuram recipere *19. q. 3. c. Monasteriis.* ut ferè DD. explicant. Si quis tamen ipsum textum ponderare voluerit, reperiet ibi Pontificem non loqui de tonsura Clericali, sed monastica, pro qua requirit triennium probationis.

Melius

Melius igitur Suarez censet; nullam prohibitionem extare, quod Novitius ordines non possit recipere. *Suar. 111. de relig. l. 5. c. 16. n. 13. Az. l. l. 12. c. 2. g. 12. Barb. in c. nullus cit. Roder. l. cit. g. 34. art. 3. Sylvest. V. religio. §. 5. n. 9. Tusch. V. Monach. Concl. 27.*

X. Quamvis Novitio aditus præclusus sit ad Prælaturas, & dignitates Monasticas, seu regulares, eligi tamen in Episcopum potest, imò ad alias quoque sæculares dignitates & beneficia saltem validè. De Episcopatu jus manifestum est in c. nullus de elect. in 6. Ad alia beneficia, ut eligi queat, nihil in jure statutum reperitur, sed DD. communiter censent eligi non posse, si tamen fiat, electionem validam fore. Causam sumere licet ex necessitate, quæ non ubique eadem. Nam Ecclesia plurimum indiget bonis Episcopis, & Pastoribus, ac proinde si Novitius quispiam dignus reputetur, non est ordinis Monastici bonum communi Ecclesie utilitati anteponendum, præsertim cum Episcopatus susceptio non obstat Religioni. Poterit enim idem manere Episcopus, & simul edita professione Religiosus. *Suar. & Barb. l. cit.*

XI. Liberum est Novitio tempore probationis suæ mutare statum, & vel alium Ordinem appetere, vel ad sæculum redire. Sufficit pro causa Ordinem non placere, non videre convenientem sibi. *Consulti sumus. & c. statum. 20. de regul. ubi Greg. IX. ait* Novitios in probatione positos ante susceptum religionis habitum, vel ante professionem emissam ad priorem statum redire posse liberè intra annum. *Ratio est,* quia ingressus religionis nullam inducit obligationem præservandi, vel non deserendi, nec aliunde peti aliqua prohibi-

tio potest. Contra gratitudinem peccare dices, quia Deo vocanti ad meliorem vitam non obsequitur, maximè cum ex solo vitam Religiosæ radio recedit. Dubium non est, quin prava intentio egressum Novitii vitare queat: sed hoc commune omnibus actionibus est, quæ ex se indifferentes sunt: abstrahendo autem à peccatis meræ malitiæ Novitii deseret habitum Religionis non peccant ingratitude. Nam primò licet supponamus à Deo vocari, nõ constat Deum velle, ut in tali Ordine perseveret usque ad mortem, aliàs nunquam liceret ab uno ordine in alium migrare, & fieri potest, ut ingressus in hunc ordinem, & probatio ad majus bonum dispositio sit. *Secundò* egrediens alios fines habere potest, quàm Ordinis fastidium vel odium, videlicet ut similem vitam inter sæculares agat, ut de alio Ordine suscipiendo cogitet, & similia. Ut plurimum tamen, nisi manifesta & rationalis causa appareat, cujusmodi est morbus, vel debilitas, ingratitude committitur saltem negativa, quia non responderet beneficio & vocationi divinæ, quantum posset, ac deberet. *Regin. l. 18. n. 383. Barb. in c. statuimus de regular. cum DD. ibi cit.*

XII. Qui egreditur ex Ordine aliquo ante professionem non tenetur illi ad expensas, & compensanda illa, quæ probationis tempore consumpsit. Ita communiter Doctores, & ratio ex c. statuimus. sumitur. Nam si expensæ præstasæ forent, non esset omnino libera potestas egrediendi: detinerentur enim non pauci, donec ultimum quadrantem solvissent. Accidit tacita hæc conventio inter Ordinem & Novitium, ut hic recipiatur, & experiatur, an par sit oneribus ferendis, subeatque

subeatque experimenta & ordini deseruiat: ab illo autem vicissim nutriatur abque alio contractu, vel onere. Denique usus & experientia generalis ita faciendum suadet. Similiter si Novitius ingrediens Monasterio donasset aliquid non tenetur reddere nisi eam partem, quam non consumpsit pro rata temporis. *Barb. l. cit. Dian. par. 3. tr. 2. Res. 16. Escobar. tract. 6. exam. 7. c. 2. n. 29.*

XIII. Novitio, quam diu in probatione est, non licet Matrimonium contrahere. *Gloss. in c. Beneficium V. conferendum.* Si tamen contraxerit, validum est, sed continuo dimitti debet, ne Monasterii fruges frustra consumat. Si non abierit, eorum, quæ absomit restitutionem facere tenetur, computando à die contractus initi. Licet autem voluntatem mutare, & continuare probationem, si forte ad professionem suo tempore faciendam à Deo impellatur. Si post contracta sponsalia habitum susceperit, ipse quidem manebit obligatus, sponsa verò minimè, sed cum quocunque alio contrahere poterit. *V. Suarez III. de relig. l. 5. c. 11. num. 8.*

XIV. Nulla renunciatio bonorum aut donatio à Novitio facta ante duos menses proximos professioni valida est, quamvis iuramentum accederet. Ita statuit *Con. Trid. Sess. 25. c. 16.* ubi Congregatio declaravit Novitium qui sui juris est, & parentes non habet, non posse in Religionis ingressu præter victum donare aliquid monasterio amore Dei. Ratio sumitur ex damnis, & incommodis, quæ oriri solent ex eiusmodi donationibus, quando Novitii mutant propositum suum, nec ad professionem perveniunt.

NOTA. Prædictam Concilii prohibitionem, ut bene animadvertit. *Rodericus par. 2. q. 48. art. 16.* non habere locum in Novitius Societatis Jesu, quia illorum professio in multos annos differtur, juxta dispositionem. *Exam. c. 1. §. 12. & c. 4. §. 16. Roder. Tom. 1. q. 37. art. 2.*

XV Vota Novitiorum omnia sive sint peregrinationis, sive alterius pii operis tempore probationis usque ad professionem factam cessant quoad obligationem, nisi ejusmodi sint, quæ cum conluetis exercitiis impleri commodè queant. Licet etiam Prælati Novitiorum vota in sæculo nuncupata commutare in opera pietatis quotidiana, puta, psalmodiam, orationem, jejunia, & similia. Irritare verò permissum non est, ut *Navarr. c. 22. n. 9.* advertit, quia Prælati in Novitios non habent potestatem dominativam, sed spirituales tantum. Quomodo autem ejusmodi vota extinguantur per Professionem §. seq. dicemus. *V. Sotol. 7. de just. art. 1. Silv. votum IV. n. 2. Azor. l. 1. c. 17. q. 3. Suarez. III. de Relig. l. 5. c. 11. n. 9. Navarr. c. 17. n. 65. Roderic. Tom. 1. q. 25. art. 8. Alcoer. in Summâ c. 16. Fill. Tr. 26. c. 8. n. 242. Sanch. l. 9. de Matrim. disp. 39. n. 43. & seqq.*

§. IV.

De Professione.

I. Professio duplex est, expressa, & tacita *c. 1. de Regularibus in 6.* Expressa peragitur verbo, vel scripto, vel utroque simul. Certa verborum forma nulla est, sed sufficit quæcunque votorum nuncupationi æquivalens. Tacita

tribus